

FRA PAŠKO MARTINAC

► Piše: Zdravko Luburić

Posljednji sati prolaze i dolaze
rukom u ruci sliti u glas jednoga života,
mrtvim gongom bubnjaju na molitvu
i svjetla spore smrti spuštaju se, žele se spustiti,
dokučiti ispucana usta.

Između trulog lišća i grana vuče se kao poplava
solne mase velika šutnja, potajno se smije,
strahom pita za ovo ime u habitu, dolazi mu bliže
i nalazi ga strašnim pogledom u njegovoj
napuštenoj nepomičnosti, zagrljena svojim rukama.

Svećenik spušten ničice iz tamnih očiju
želio je plakati dok tisuću očiju već nose njegove
suze, one će poslužiti čistu pogledu,
što između stabala plamti, oslobađa voljeno stijenje,
širi jureće oči u kojima počiva opet
ponovljenim satima uskoro smrt.

Crvene i napete aveti koje služe sotoni,
dale su mu njegove ruke.
Šutnjom svećenik potisnut na stranu
želi dokučiti svoje grudi što pilji u njegovo srce,
neograničenim strahom zatvara se u svoj

neograničen život ispunjen balzomom od umiruće ruke.

Nevinim osmijehom smotao se k sebi,
skuplja i svjetovnim šumom
se širi, bijelom nježnosti kuca, beskonačno se
uspinje iz svog nijemog i žalosnog habita,
ubijen drhteći se propinje i njegov glas
prevlakom popodnjevlja nije ga dokučio,
pao je na grudi svijeta gledajući smrt.

Suzne oči zbijene zemljinim krikom
polijevaju sve pragove u Ljubuškom,
stiješnjeno iz svih valova odjednom blješte,
iz svih valova pjevaju, rođene u raju ljljana
i taman drhtaj, on tamo izvire,
kao tmuran glas sjene, oko žareće stopljenosti
ispružena i ubijena tijela u dubokoj sjeni
njegove hladnoće, puže onda dok ga suze napajaju,
puže kroz stvarno priviđenje, napravljeno
od crvenog plamtećeg vala,
istodobno ni blizu ni daleko se tetura,
uz velike hladne oči stenje i zapeto kamenje,
od tada njegovo ime pljuje zemlju
na crvene sotone, koje je zemlja svijetu posudila. ✍

U Koloseumu, s čitlučkim župljanima, u prigodi Jubilejske godine 1925.: Mate Zubac, Ivan Zubac, Nikola Vasilj, Jozo Vasilj, fra Paško Martinac, Jozo Martinac i Ilko Sivrić

Dekret pape Urbana VIII.

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vat. sabora izjavljujemo da ne želimo preteći sud Crkve kome se potpuno podvrgavamo. Riječi »mučenik«, »mučeništvo«, »čudesa« i slično imaju u ovom glasilu samo vrijednost ljudskog svjedočenja.

STOPAMA POBIJENIH

glasilo Vicepostulature postupka mučeništva
»Fra Leo Petrović i 65 subraće«, XIV., 1 (26),
Široki Brijeg, 2021., siječanj – srpanj, 2021.

Glavni i odgovorni urednik:
fra Miljenko Stojić, vicepostulator

Lektura i korektura:
Zdenka Leženić

Adresa:
Kard. Stepičca 14, 88220 Široki Brijeg
Avenija G. Šuška 2, 10040 Zagreb

Veza:
tel.: +387 39 700-325
faks: +387 39 702-936
e-pošta: mostar@pobijeni.info
internet: www.pobijeni.info

Grafički prijelom i tisak:
FRAM-ZIRAL, Mostar

Glasilu izlazi polugodišnje:
siječanj i srpanj

Stare brojeve, osim ovoga posljednjeg, možete u pdf obliku preuzeti sa stranica portala pobijeni.info u poglavlju Izdavaštvo.

Cijena pojedinog primjerka:
3 KM; 12 KN; 3,75 EUR; 4,25 CHF;
6,50 USD; 6,50 CAD

Godišnja pretplata (s poštarinom):
BiH 7,5 KM; RH 33 KN; EU 7,5 EUR;
CH 8,50 CHF; SAD 13 USD; Canada 13 CAD

Slanje pretplate, dobrovoljnih priloga...:

a) poštanskom uputnicom
b) UniCredit Bank d.d. Mostar;
Korisnik: Hercegovačka franjevačka
provincija;

Svrha: prilog Vicepostulaturi
žiro-račun: 3381602276649744
devizni račun:
IBAN: BA393381604876650839
SWIFT: UNCRBA22

ISSN: 1840-3808

RIJEČ UREDNIKA

fra Miljenko Stojić

Dragi čitatelji!

U ovom razdoblju nestabilnosti mi stabilno izlazimo s ovim našim glasilom. A i kako bismo drukčije! Vremena mogu biti ovakva i onakva, nama je ići u pravome smjeru. Jedino u ovome vremenu stvarne ili nestvarne pošasti mrvicu manje odlazimo na drugu stranu granice. Na snazi su raznorazne mjere i ne smijemo ih kršiti. Ali ih smijemo neprestano propitkivati, ne dati da nas prevare i učine nas bićima drugoga ili nekoga tamo reda. A nije da ih nema koji to žele. Zlo se opasno razmahalo u svijetu. Misli da je kucnuo njegov čas. Da ne bi!

Naši pobijeni fratri, naše nevino pobijene žrtve uče nas da se zlu najbolje oduprijeti dobrim: molitvom, razmišljanjem, djelovanjem... Ono ništa ne može pred tim. Nemoćno je u svojoj rugobi. Na taj način pobijedimo i ovo vrijeme. Život je naš, a poraz je njihov.

Prisjetimo se svega ovoga dok razmišljamo o društvu s obiju strana granice. Snage totalitarnoga jugoslavenskoga režima ponovno bi da nam kroje kapu. Kao i prije, zanose se svojim otrovnim i pogubnim maglama. To je čak i Europa, ovakva kakva je, priznala pa je komunizam stavila uz bok nacionalsocijalizma i fašizma kao suvremene totalitarizme čije bi nasljeđe trebalo neizostavno odbaciti. Znamo da to kod nas trenutačno nije slučaj. Ništa čudno. Dali smo glas onima koji s tim poraženim i prokazanima snagama tikve sade pa smo tu gdje jesmo. Odbacuju se zaslužni za hrvatsku slobodu, a veličaju odnarođene ličnosti. Da ne idemo

daleko, pogledajmo sve to na primjeru časnoga biskupa don Mile Bogovića. Otišao je u zasluženu mirovinu, ali mu društvo ne odade priznanje za njegov ustrajan i plodonosan rad. Žele ga jednostavno gurnuti u zaborav. Tako su se odnosili prema njemu i dok je bio na bolesničkoj postelji. Komercijalni mediji o njemu šute, što se nekako može i razumjeti, ali šute i oni javni što se nikako ne može razumjeti. Propuštaju ispuniti zadaću zbog koje ih plaća nevoljni hrvatski puk.

Zbog svega toga drago nam je da u ovome broju možemo objaviti novopronađenu misu posvećenu bl. Nikoli Taveliću, koju je napisao fra Bruno Adamčik. Unatoč tomu što su jugokomunisti u veljači 1945. na Širokom Brijegu spalili više od 70.000 knjiga, župne matice i svaki papirić koji su uspjeli pronaći, ona je preživjela. Ako Bog da, uskoro će biti i izvedena ovdje na Širokome Brijegu. Život pobjeđuje ma koliko se god zlo trudilo satrti ga.

Neka prežive i uspomene na naše pobijene. Spomen na njih obilježavajmo na razini Crkve u Hrvata, na razini pojedine biskupije, odnosno nadbiskupije ili pak na razini pojedine župe. Ako već nismo, ustanovimo taj dan. Obnovit će nas kao domoljube i kao kršćane. Ulit će nam novu snagu.

Bezbroj puta dokazali smo da nas poteškoće ne mogu slomiti. Dokažimo to ponovno u prijateljstvu sa svojim Bogom.

mir i dobro!

IZ SADRŽAJA

Iz ljetopisa	4	Djela pobijenih	34
Stratišta	15	Nagradni natječaj	46
Glas o mučeništvu	18	Povijesne okolnosti	49
Glas o znakovima	28	Razgovor	55
Odjek u puku	30	Podlistak	59